

Výsledky skupiny oborů 2. E&T se známkou „1“ - Rozbor, komentáře a návrhy předsedy panelu

K hodnocení vybraných výsledků – M1 – dle Metodiky 17+ v roce 2017
Michael Šebek, 14. 7. 2018

1. Shrnutí

V průběhu letošního hodnocení neměl předseda panelu čas sledovat hodnocení konkrétních výsledků a udělované známky, neboť byl plně vytižen úsilím o hladký průběh a včasné ukončení celého procesu a řešením průběžných problémů (rezignace některých panelistů, velmi špatná práce většiny hodnotitelů a jejich náhrada, apod.) Teprve po uzávěrci je trochu času podívat se podrobněji alespoň na výsledky s nejlepší známkou. Tomu je věnován tento text. Hodnocení celkově je věnována oficiální *Zpráva panelu*. Toto prodlení ale nemá v podstatě žádné dopady. Při současném postupu má předseda panelu teoreticky jen velmi malou a prakticky vůbec žádnou možnost přímo uplatnit své konkrétní názory a přispět k hodnocení konkrétních výsledků.

Pro osvěžení paměti nejprve připomenu, že pro kritérium hodnocení *společenská relevance* má být známkou „1“ hodnocen výsledek, který je *na špičkové úrovni (world-leading)* a současně jeho využití *v praxi přinese zásadní změnu s mezinárodním ekonomickým dopadem* (reálný předpoklad širokého uplatnění na více zahraničních trzích atd.), nebo změnu *s mimořádným dopadem mezinárodního charakteru* na společnost. Hodnocení „2“ má dostat výsledek *na vynikající úrovni (excellent)*, jehož využití v praxi přinese *změnu s mezinárodním ekonomickým dopadem* (reálný předpoklad uplatnění na zahraničním trhu atd.), nebo změnu *s významným dopadem* na společnost. Atd.

Ve skupině oborů 2. *Engineering and Technology* z celkem hodnocených 534 a ze skutečně zhodnocených 525 výsledků získalo nejvyšší hodnocení 7 výsledků. Celkem bylo letos ve všech skupinách oborů hodnoceno 1486 a zhodnoceno 1419 výsledků, a z toho „1“ dostalo 25 výsledků. Panel 2 tedy ve své skupině oborů udělil 1% výsledků nejvyšších hodnocení, přes všechny skupiny oborů byl tento poměr 2%. Náš panel tedy zhodnotil 37% výsledků ze všech skupin oborů a udělil 28% ze všech udělených hodnocení „1“.

V rozdělení skupiny 2. *Engineering and Technology* podle jednotlivých oborů FORD dostalo „1“: 5 výsledků z celkem 96 oborů 2.1 *Civil Engineering*; 1 výsledek z celkem 106 oborů 2.2 *Electrical, Electronic, Information engineering*; a 1 výsledek z celkem 153 oborů 2.3 *Mechanical engineering*. V ostatních oborech skupiny nebyla známka „1“ udělena.

V rozdělení podle výzkumných organizací dostaly 5 jedniček panelu výsledky ČVUT (4 Fakulta stavební a 1 Kloknerův ústav), všechny v oboru 2.1 Civil, 1 jedničku sdružení CESNET v oboru 2.2 Electrical a 1 jedničku VUT v oboru 2.3 Mechanical.

2. Obecné poznatky, názory a návrhy z pohledu nejlépe hodnocených výsledků

(Celkový pohled je vyjádřen v závěrečné zprávě panelu.)

1. Předseda panelu nemohl udělené známky nijak ovlivnit, přestože by to v některých případech rád udělal. Původně doufal, že alespoň v průběhu hodnocení bude do procesu vstupovat – např. diskutovat s panelisty a v některých případech i s hodnotiteli – to ale bylo prakticky nemožné. Ve skutečnosti v průběhu procesu věnoval veškerý svůj čas a úsilí tomu, aby bylo hodnocení vůbec dokončeno, alespoň v rozumné míře a s rozumným zpožděním. Tak se k posouzení známek dostal až po uzávěrce. Teprve tehdy prozkoumal a vlastní názor si učinil alespoň na konkrétní výsledky ohodnocené známkou „1“. Samozřejmě v té chvíli už nešlo nic změnit ani ovlivnit.
Návrh: *Změnit či upravit celou proceduru hodnocení, podrobnosti v závěrečné zprávě.*
2. Garanti (a v případě konfliktu zájmů další panelisté) také nemohli hodnocení moc ovlivnit. Pokud výsledek dostal dvakrát stejnou známku (zde dvakrát „1“), proces se uzavřel a automaticky vypočetl výslednou známku „1“. Panelista už k tomu ani nemohl napsat své vyjádření. V případě dvou různých známek (zde 1 a 2) mohl panelista jen vybrat jednu z nich. V těchto konkrétních případech vždy spíše vybral známku „1“. K tomu mohl své vyjádření napsat, ale obvykle jen citoval hodnotitele. Žádné diskuse panelistů s hodnotiteli nejspíš neproběhly (nevím o nich). Ani se tomu nedivím, neboť panelisté byli rádi, když vůbec nějaká hodnocení získali.
Návrh: *Změnit či upravit software i celou proceduru hodnocení, podrobnosti v závěrečné zprávě.*
3. Hodnotitelé a – tam, kde se vyjádřili – i panelisté často ve svých textech opakovali technický popis a moc či vůbec nezdůvodňovali navrhovanou známku.
Návrh: *Zajistit školení hodnotitelů a panelistů; na web umístit rady, pokyny, příklady a FAQ; Připravit stručný webový formulář (checklist), který by navedl směr úvah hodnotitele a usnadnil mu práci. Hodnotitel by ho musel stručně vyplnit.
Příklady otázek (jen velmi stručně): a) Pokládám výsledek za „world-leading“, nebo jen „excelent“ nebo ... a proč?
b) Výsledek přinese zásadní změnu s mezinárodním ekonomickým dopadem nebo jen přinese změnu s mezinárodním ekonomickým a proč?
c) Je reálný předpoklad širokého uplatnění na více zahraničních trzích nebo jen předpoklad uplatnění na zahraničním trhu. d) Konkurenční, podobné,... výsledky na světě existují tyto abc /neexistují, jsou rozšířeny více/méně a liší se v xyz. Atp.*
4. V několika případech dostal „1“ software, který je průběžně vyvíjen už deset či více let a po celou dobu je každoročně uplatňován v RIV. Letos byla sice vždy správně předložena jen verze uplatněná v roce 2016, avšak bez jediné informace o tom, čím se liší od předchozích, co právě převratné, a jak právě ona – na rozdíl od předchozích – ovlivní svět. Veškerý popis, zdůvodnění, počty uživatelů, uplatnění na trhu, a další se vždy týkalo celého programu (tedy nespécificky všech jeho verzí!) dohromady. Předkladatelé, hodnotitelé ani panelisté na tento problém nikde neupozornili, a vždy – podvědomě nebo vědomě – posuzovali a známkovali všechny verze najednou.
Návrh: *Tento problém veřejně prodiskutovat, dojít ke shodě a rozhodnutí vtělit do pokynů / definic, široce ho oznámit a trvat na něm. V průběžně vyvíjeném software opravdu může jednou za čas dojít k velké změně či zásadnímu vylepšení, které musí být dobře popsáno,*

vyargumentováno a pak může dostat dobré hodnocení. Jistě ale není správné, aby po dobu více než deseti let byl stejný software (byť s různým označením verze) každoročně odměňován, nejprve kafemlejnkem a pak novou metodikou. Tento problém principiálně zůstane i při nižší frekvenci posuzování.

5. Podobně jako v bodě 4. je potřeba vyřešit a vtělit do pravidel nebo v komunitě ustálit názor na problém granularity software, tedy zda balík programů pokutovat celý nebo odděleně jeho částí. Letos došlo i u jedničkových výsledků k tomu, že byly předloženy různé zvlášť součásti stejného balíku jako různé výsledky, přestože jsou distribuovány společně v balíku. Přitom jejich popis byl téměř totožný a zejména jejich dopady byly vždy podány společně. Zase hodnotitelé – podvědomě nebo vědomě – posuzovali celý balík najednou, avšak známku pak udělili jeho součásti. Nejsm si jist, zda někdy jedna věc nedostala současně několik dobrých známek.
Návrh: Stejný jako u bodu 4. Jistě není správné bez omezení považovat jeden balík za několik různých výsledků, když je distribuován, prodáván, používán dohromady. Nějaký rozumné hranice by to mít mělo.
6. Pokud si hodnotitel či panelista nevšimne nějakého aspektu, nezmíní ho nebo ho ignoruje, měl by někdo jiný (předseda, panelista, panelista z jiného oboru) mít možnost na to upozornit a přimět ho k vyjádření a zvážení. A to jak teoreticky tak prakticky.
Návrh: Změna procedury a/nebo sw.
7. Pokud totiž hodnotitelé hodnotí velmi podobné výsledky (např. viz body 4 a 5), má to jisté výhody, zvláště pokud to konkrétně využijí, ke srovnání apod. Současně to má o nevýhody, např. se jedno možné opomenutí šíří na více výsledků, vzbuzuje to pochybnosti z možného ovlivnění, apod.
Návrh: Dát úpravou procedury více lidem teoretickou možnost i praktickou příležitost ovlivnit každou známku.
8. Hodnotitel je anonymní a jeho rozhodnutí vidí jen málo lidí. Tak vlastně není zodpovědný za své rozhodnutí. Kvalita jeho práce není hodnocena ani zvažována. Není a ani nemůže být brán k zodpovědnosti.
Návrh: Změnit proceduru. Nebo alespoň zvýšit osobní zodpovědnost hodnotitele a jeho kontrolu. Zavést možnost známkování hodnotitelů. Možná zavést i možnost zpětné vazby hodnotiteli a panelistovi (kontakt, zpochybnění, dotazu na podrobnosti či argument). Aby každý věděl, že může být tážán na své důvody, zpochyňován - že prostě jeho práce odkliknutím známky nekončí.

3. Stručně k jednotlivým hodnocením známkou „1“ v panelu

Názor jsem si vždy utvořil na základě přečtení Anotace, Reason, posudků hodnotitelů a panelistů a náhledu do RIV. Vlastní zkoumání jsem neprováděl, a na příslušná témata nejsem odborníkem.

MEFEL 2016 – software, freeware – ČVUT, Fakulta stavební - 2.1 Civil engineering – 1

Bohužel nejsou vyjasněny otázky časovosti/verzí a balík programů vs. tato jeho část. V případě pozitivní odpovědi na předchozí bych dal známku 2 nebo 3! V případě negativní odpovědi nebo absence odpovědi bych dal asi 5.

S udělenou známkou 1 se rozhodně a v žádném případě neztotožňuji.

METR 2016 – software, freeware – ČVUT, Fakulta stavební - 2.1 Civil engineering – 1

Bohužel nejsou vyjasněny otázky časovosti/verzí a balík programů vs. tato jeho část. V případě pozitivní odpovědi na předchozí bych dal známku 2 nebo 3! V případě negativní odpovědi nebo absence odpovědi bych dal asi 5.

S udělenou známkou 1 se rozhodně a v žádném případě neztotožňuji.

OOFEM, ver. 2.4 – software, freeware – ČVUT, Fakulta stavební - 2.1 Civil engineering – 1

Tady opět není vyjasněn problém časovosti/verzí.

V případě vyjasnění s pozitivní odpovědí bych souhlasil se známkou „1.“ Jinak asi „5.“

ConTemp – software, komerční a částečně freeware – ČVUT, Fakulta stavební - 2.1 Civil engineering – 1

Ani tady však není úplně jasné, co vlastně hodnotíme: komerční GUI, komerční modely (?) anebo freeware jádro, hodnocené ale také odděleně pod názvem OOFEM?

Přesto celkem souhlasím se známkou „1.“

Probabilistic reliability assessment of existing structures: focused on industrial heritage buildings - monografie, anglicky ale lokální školní nakladatel (Nakladatelství ČVUT) – ČVUT, Kloknerův ústav - 2.1 Civil engineering – 1

Váhám. Názory hodnotitelů jsou nadšené a jasné. Na druhou stranu zaráží výběr nevýznamného nakladatele, chybí údaje o prodejích, nákupech do významných knihoven, či jiné nezávislé reakce.

Osobně bych „1“ nedal, kvůli nakladateli, už jen z výchovných důvodů.

Device for receiving video signals transmitted over a packet computer network – US patent - CESNET - 2.2 Electrical engineering, ... - 1

Souhlasím s „1“!

Simulátor dýchání - CZ patent – VUT, Fakulta strojního inženýrství - 2.3 Mechanical - 1

Souhlasím s „1“!

Závěr: Jako předseda panelu 2. *Engineering and Technology* tedy osobně a neoficiálně:

- Ze sedmi jedniček souhlasím se třemi.
- Jednou bych dal buď jedničku nebo pětku, podle odpovědi na klíčovou otázku, ke které nedošlo.
- Jednou bych dal dvojku.
- Dvakrát bych dal buď dvojku nebo pětku, podle odpovědi na klíčovou otázku, ke které nedošlo.